

Sygn. akt V ACz 634/12

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Włodzimierz Gawrylczyk (spr.)

Sędziowie: SA Artur Lesiak

SA Katarzyna Przybylska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2012 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. B. (1) i innych powodów reprezentowanych przez niego

w postępowaniu grupowym

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 6 czerwca 2012r., sygn. akt I C 709/11

postanawia

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACz 634/12

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2012r. w sprawie z powództwa grupowego B.-dykta B. i innych przeciwko (...) Bank S.A. w W. o zapłatę Sąd Okręgowy postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że powód B. B. (1) - reprezentant grupy 104 poszkodowanych - wniósł pozew o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym. Wskazał, że roszczenia powoda i innych członków grupy są jednego rodzaju, gdyż opierają się na takiej samej podstawie faktycznej, ponieważ są to roszczenia o naprawienie szkód wyrządzonych wszystkim członkom grupy przez agenta pozwanego (...) Bank S.A. w W. G. P. przy wykonywaniu powierzonych jemu przez bank czynności w placówkach franczyzowych Banku w N., Ż., S. (...) (...) i W.. Sąd Okręgowy zważył, że w przedmiotowej sprawie występują przesłanki procesowe określone w art. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2009r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, uzasadniające rozpoznanie jej w tym postępowaniu. Powództwo w przedmiotowej sprawie zostało bowiem wytoczone przez reprezentanta grupy B. B. reprezentowanego przez pełnomocnika procesowego. Członkowie poszczególnych podgrup złożyli oświadczenia o przystąpieniu do grupy osób dochodzących roszczeń od pozwanego i wyrazili zgodę na to by reprezentantem grupy był B. B. (1) (k. 24-220 akt). Nadto, dochodzone przez grupę 105 osób roszczenia są jednego rodzaju, ponieważ są to rosz-

czenia pieniężne. W wytoczonym powództwie została ujednoczona wysokość roszczenia pieniężnego każdego członka podgrupy z uwzględnieniem wspólnych okoliczności sprawy zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy. Sąd Okręgowy wskazał, że podstawa faktyczna zgłaszanych roszczeń jest jednorodna. Wszyscy członkowie grupy byli klientami (...) Banku S.A. Wszystkie osoby dochodzące roszczeń w ramach wytoczonego powództwa grupowego wskazały, że poniosły szkodę w wyniku zawarcia umów pożyczek, będąc w błędnym przeświadczeniu, że dokonują czynności prawnej z (...) Bank S.A., co było wynikiem zachowania pracowników placówek prowadzonych przez G. P. na podstawie zawartej przez niego umowy agencyjnej z pozwanym bankiem z dnia 15 października 2008r. Pracownicy placówek bankowych (...) Bank S.A. klientom, którym kończyły się lokaty terminowe lub posiadali rachunki oszczędnościowe oferowali nowy produkt finansowy, którym była umowa pożyczki, reklamując go jako szczególnie korzystny z uwagi na wysokie oprocentowanie w skali roku wynoszące 12,5 %. Przedmiotowe umowy pożyczek były zawierane w placówkach franczyzowych G. (...) Banku. Jak wynika z umów pożyczek, dołączonych do sprawy karnej toczącej się przeciwko G. P. przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy, sygn. akt: III K (...), z których Sąd przeprowadził dowód, zostały one zawarte pomiędzy pokrzywdzonymi a D. zarządzającym siecią fran-

czyzową (...) Banku S.A. z siedzibą w B. oraz (...) w H. reprezentowanymi przez G. P. i E. G.. Umowy pożyczek były podpisywane przez G. P. i E. G.. W treści umów wskazano jako miejsce rozliczenia pożyczki placówkę franczyzową G. (...) (...) (...). Duża ilość zawartych umów pożyczek wskazuje na to, że miała miejsce znaczna akcja ofertowa pracowników placówek franczyzowych G. (...) Banku, mająca na celu zainteresowanie klientów nowym produktem finansowym. Powód podnosi, że wszyscy członkowie grupy zostali wprowadzeni w błąd przez pracowników placówek bankowych w ten sposób, że uważali, że zawierają umowę z bankiem, a tymczasem dokonywali czynności pozabankowej udzielając pożyczki firmie (...) zarządzającym siecią franczyzową (...) Banku S.A. z siedzibą w B. oraz (...) w H., członkowie grupy pozostawali w mylnym przeświadczeniu, że G. P. reprezentuje G. (...) Bank S.A. i temu bankowi udzielają pożyczki.

Postanowienie powyższe zaskarżył zażaleniem pozwany i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, alternatywnie zaś o zmianę postanowienia i odrzucenie powództwa. Nadto, pozwany wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonemu postanowieniu pozwany zarzucił:

- 1) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 10 ust. 1 ustawy o postępowaniu grupowym poprzez przeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy karnej, toczącej się przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy pod sygnaturą akt III K (...) na posiedzeniu niejawnym, a zatem bez udziału pozwanego i jego pełnomocników, co uniemożliwiło pozwanemu ustosunkowanie się do tego wniosku dowodowego;
- 2) naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 1 ust. 1 ustawy o postępowaniu grupowym, poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, skutkujące poczynieniem błędnych ustaleń faktycznych, tj. przyjęciem, że członkowie grupy ponieśli szkodę w wyniku wykonania umów pożyczki i tym samym,

że przysługuje im jakiegokolwiek roszczenie;

3) naruszenie art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 1 ust. 2 ust. 1 ustawy o postępowaniu grupowym, poprzez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie, że roszczenia majątkowe członków grupy zostały prawidłowo ujednocione w ramach podgrup z uwzględnieniem wspólnych okoliczności sprawy;

4) naruszenie przepisu art. 10 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy o postępowaniu grupowym poprzez przyjęcie, że niniejsza sprawa zalicza się do jednej z kategorii spraw mogących być rozpoznanyymi w postępowaniu grupowym, podczas gdy stan faktyczny sprawy wyraźnie wskazuje na brak zdatności grupowej niniejszego powództwa.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanego, powód pismem z dnia 23 lipca 2012r. wniósł

o oddalenie zażalenia i o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności za nietrafny uznać należy zarzut skarżącego w przedmiocie naruszenie przepisu art. 10 ust. 1 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2010, poz. 7 nr 44) poprzez przeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy karnej, toczącej się przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy pod sygnaturą akt III K (...) na posiedzeniu niejawnym, a zatem bez udziału skarżącego i jego pełnomocników, co uniemożliwiło skarżącemu ustosunkowanie się do wniosku dowodowego. Wskazać należy, że stosownie do treści art. 10 ust. 1 w/w ustawy sąd rozstrzyga na rozprawie

o dopuszczalności postępowania grupowego i odrzuca pozew, jeżeli sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W przeciwnym razie sąd wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym. W komentowanym przepisie uregulowano pierwsze stadium postępowania grupowego, które dotyczy badania jego dopuszczalności. Jest ono związane z oceną przez sąd dopuszczalności postępowania grupowego. W celu dokonania tej oceny sąd wyznacza rozprawę, w trakcie której ocenie podlegają przesłanki uzasadniające rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym. Przy ocenie dopuszczalności powództwa w sprawach o roszczenia pieniężne sąd stwierdza jedynie, czy wystąpiły przesłanki jego dopuszczalności, do których należy zaliczyć po pierwsze istnienie roszczenia jednego rodzaju co najmniej dziesięciu osób, które jest oparte na tej samej lub jednorodnej podstawie faktycznej, nadto kolejną przesłanką dopuszczalności powództwa grupowego w sprawach o roszczenia pieniężne jest stwierdzenie przez sąd, że roszczenia zostały ujednocione (vide: Komentarz do art. 10 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, Małgorzata Sieradzka, stan prawny: 16.04.2010r., Lex Omega). W niniejszej sprawie celem oceny dopuszczalności postępowania grupowego, Sąd Okręgowy na dzień 23 maja 2012r. wyznaczył rozprawę, podczas trwania której dokonywał oceny spełnienia w/w przesłanek podmiotowych i przedmiotowych dopuszczalności powództwa (zawartych w art. 1 ust. 1 i 2 w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym), jak również tego, czy wysokość roszczenia każdego członka grupy lub podgrupy została ujednociona (art. 2 ust. 1 i 2 w/w ustawy). Zauważyć ponadto należy, że na w/w rozprawie Sąd Okręgowy wydał postanowienie w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z dokumentów umów pożyczek znajdujących się w załącznikach do akt karnych - tom I-X o sygn. akt III K (...) Sądu Okręgowego w B. (pkt 1), dopuszczenia powyższego dowodu na posiedzeniu niejawnym nie-

zwłocznie po nadesłaniu w/w akt sprawy z Sądu Okręgowego w B. Wydział III Karny (pkt 2), a nadto odroczył publikację postanowienia na dzień 6 czerwca 2012r. (pkt 3). Obecny na w/w rozprawie pełnomocnik procesowy pozwanego nie złożył w trybie

art. 162 kpc zastrzeżenia do protokołu dotyczącego uchybieniu przez sąd przepisom postępowania w przedmiocie wydanego wówczas przez Sąd Okręgowy postanowienia, nie uprawdopodobnił również, że nie zgłosił zastrzeżeń bez swojej winy, z uwagi na co nie przysługuje mu obecnie prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania (vide: art. 24 ust. 1 w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym w zw. z art. 162 kpc). Niezależnie od powyższego, wskazać należy, że przepisy w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym nie wyłączają możliwości ogłoszenia orzeczenia w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego i odrzucenia pozwu, jeśli sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym w terminie publikacyjnym (vide: art. 24 ust.

1 w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym w zw. z art. 326 § 1 kpc w zw. z art. 361 kpc).

Za chybione uznać również należy zarzuty skarżącego w przedmiocie naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 1 ust. 1 w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego

i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, skutkujące poczynieniem błędnych ustaleń faktycznych, to jest przyjęciem, że członkowie grupy ponieśli szkodę w wyniku wykonania umów pożyczki i tym samym, że przysługuje im jakiegokolwiek roszczenie.

Podkreślić należy, o czym była już mowa wyżej, że Sąd w pierwszym stadium postępowania grupowego, bada wyłącznie przesłanki jego dopuszczalności, do których należy zaliczyć po pierwsze istnienie roszczenia jednego rodzaju co najmniej dziesięciu osób, które jest oparte na tej samej lub jednorodnej podstawie faktycznej, nadto kolejną przesłanką dopuszczalności powództwa grupowego w sprawach o roszczenia pieniężne jest stwierdzenie przez sąd, że roszczenia zostały ujednocnione (ponownie vide: Komentarz do art. 10 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, Małgorzata Sieradzka, stan prawny: 16.04.2010r., Lex Omega). Zgodnie zaś z treścią art. 6 ust. 1 pkt 2) w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym: „Pozew powinien czynić zadość warunkom określonym w ustawie z dnia 17 listopada 1964r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), a ponadto zawierać: wskazanie okoliczności, o których mowa w art. 1 ust. 1, a w przypadku roszczeń pieniężnych także zasad ujednocnienia wysokości roszczeń członków grupy lub podgrup.” Mając powyższe na uwadze stwierdzić zatem należy, że skarżący niezasadnie zatem domaga się, aby powód już na etapie badania przez Sąd dopuszczalności powództwa w postępowaniu grupowym wykazał okoliczności, o których jest mowa w w/w treści art. 1 ust. 1 w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Stanowisko to pozostaje niewątpliwie w sprzeczności z w/w treścią art. 6 ust. 1 pkt 2) w/w ustawy. Ubocznie stwierdzić należy, że powód ze wskazanych w art. 6 ust. 1 pkt 2) w/w ustawy obowiązków wywiązał się w sposób należyty - wskazał bowiem w treści pozwu, że dochodzi roszczeń jednego rodzaju (roszczeń pieniężnych) członków grupy składającej się z więcej niż 10 osób (razem z reprezentantem grupy - 105 osób), które oparte są na tej samej podstawie faktycznej (opisane w uzasadnieniu pozwu działania agenta pozwanego banku, w wyniku którego szkodę ponieśli wszyscy członkowie grupy w związku z zawieranymi z nim umowami pożyczki w placów-

kach bankowych pozwanego w N., W., S. i Ż.), przedstawił również zasady ujednocnienia wysokości roszczeń poszczególnych członków grupy i podgrupy w przedłożonym do pozwu załączniku (vide: k. 21-22 akt sprawy).

Mając na uwadze przedstawione wyżej stanowisko prawne, za chybiony uznać należy również zarzut skarżącego naruszenia art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 2 ust. 1 w/w ustawy

o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym poprzez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie, że roszczenia majątkowe członków grupy zostały prawidłowo ujednoczone w ramach podgrup z uwzględnieniem wspólnych okoliczności sprawy. Podkreślić raz jeszcze należy, że na etapie badania przez Sąd dopuszczalności powództwa grupowego, powód ma - zgodnie z w/w art. 6 ust. 1 pkt 2) ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym - obowiązek jedynie wskazania (nie zaś wykazania) okoliczności o których mowa w art. 1 ust.

1 tej ustawy, w przypadku roszczeń pieniężnych także wskazania zasad ujednoczenia wysokości roszczeń członków grupy lub podgrup. Zatem w sytuacji zadośćuczynienia przez powoda w treści pozwu w/w obowiązkom, co ma w niniejszej sprawie miejsce, nie mogą odnieść zamierzonego przez skarżącego skutku w postaci uchylenia lub zmiany zaskarżonego postanowienia jego twierdzenia, że w sytuacji gdy nie wiadomo, czy którykolwiek z członków grupy uiścił określoną kwotę pieniężną na rachunek G. P., to nie wiadomo czy doznał szkody, a w konsekwencji nie wiadomo, czy można ujednoczyć jego roszczenie z roszczeniami innych członków. Konkludując, Sąd stwierdza, że pozwany po raz kolejny niezasadnie domaga się, aby powód - już na etapie badania przez Sąd dopuszczalności powództwa w postępowaniu grupowym - wykazał okoliczności, o których jest mowa w w/w art. 1 ust. 1 w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym.

Za chybiony uznać również należy zarzut skarżącego naruszenia przepisu art. 10 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym poprzez przyjęcie, że niniejsza sprawa zalicza się do jednej z kategorii spraw mogących być rozpoznany w postępowaniu grupowym, podczas gdy stan faktyczny sprawy wyraźnie wskazuje na brak zdatności grupowej niniejszego powództwa. W pierwszej kolejności wskazać należy, że stosownie do treści w/w art. 1 ust. 2 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym: „ Ustawa ma zastosowanie w sprawach o roszczenia o ochronę konsumentów, z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz z tytułu czynów niedozwolonych, z wyjątkiem roszczeń o ochronę dóbr osobistych. ” Mając na uwadze treść pozwu, w tym przede wszystkim przytoczone w nim okoliczności faktyczne sprawy, nie może budzić najmniejszych wątpliwości, że powód dochodzi roszczeń członków grupy na podstawie art. 415 i art. 429 kc. Podkreślić też należy, że powód w treści pozwu powołuje się m.in. na winę pozwanego w wyborze osoby, której powierzył wykonywanie czynności bankowych oraz na brak należytego nadzoru nad działalnością tej osoby. Wskazane wyżej przez powoda w treści pozwu okoliczności faktyczne będą niewątpliwie przedmiotem badania Sądu dopiero w drugiej fazie postępowania grupowego, natomiast wstępna ich kwalifikacja prawna nie może budzić żadnych wątpliwości w przedmiocie tego, że powód dochodzi roszczeń członków grupy z tytułu czynów niedozwolonych.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397§2 kpc oddalił zażalenie.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd, na podstawie art. 24 ust. 1 w/w ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym w zw. z art. 108 § 1 kpc, rozstrzygnie w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.